

ด่วนที่สุด

ที่ พม ๐๓๐๒/๒๗๕๓

ศก. 85
วันที่ 4 มี.ค. 62
เวลา 13.30

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ30755
รับที่ : 53032/62
วันที่ : 04 มี.ค. 62 เวลา : 13:30

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เลขที่ ๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง รายงานการเข้าร่วมการประชุม International Conference on Universal Child Grants ณ นครเจนีวา
สมาพันธ์รัฐสวิส ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และคณะ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนาหนังสือองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย ที่ THLC/2019/008 ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒
๓. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๒/๑๐๑๒
ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒
๔. รายงานสรุปผลการประชุม International Conference on Universal Child Grants
๕. วิดีทัศน์รายงานการเข้าประชุมฯ

ด้วยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอเสนอเรื่องรายงานการเข้าร่วม
การประชุม International Conference on Universal Child Grants ณ นครเจนีวา สมาพันธ์รัฐสวิส ของ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และคณะ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ
โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม
คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ) กำกับ
การบริหารราชการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอ
คณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ องค์การยูนิเซฟ (UNICEF) ร่วมกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) และ the Overseas Development Institute (ODI) กำหนดจัดการประชุม International Conference on Universal Child Grants ระหว่างวันที่ ๖ - ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ องค์การแรงงานระหว่างประเทศ สำนักงานใหญ่ นครเจนีวา สมาพันธ์รัฐสวิส วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้แทนรัฐบาล และผู้กำหนดนโยบาย นักวิจัย และหน่วยงานระหว่างประเทศได้มีเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากผลการดำเนินงานโครงการเงินอุดหนุน เพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดและความเป็นไปได้ในการให้เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดแบบถ้วนหน้า

/๑.๑.๒ องค์การยูนิเซฟ...

๑.๑.๒ องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย มีการดำเนินงานร่วมกับรัฐบาลไทย เพื่อสร้างหลักประกันสิทธิด้านการคุ้มครองทางสังคมแก่เด็กอย่างต่อเนื่อง โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเป็นหนึ่งในโครงการสำคัญ ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง และมีหน่วยงาน/ผู้แทนจากต่างประเทศมาศึกษาเรียนรู้แนวทางการดำเนินงานของประเทศไทยในเรื่องดังกล่าว จึงได้เรียนเชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของประเทศไทย ในหัวข้อ “ถึงเวลาให้เงินอุดหนุนเด็กแบบถ้วนหน้าหรือยัง : จากบทเรียนสู่การปฏิบัติ” (High – level panel : Time for USG? Translating Lessons into Practice) ในวันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๕.๐๐ น.

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เป็นนโยบายสำคัญระดับชาติ ตามแผนบูรณาการการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ซึ่งเป็นการสร้างระบบคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) โดยจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนให้กับเด็กแรกเกิดในครัวเรือนยากจน หรือครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจน รวมทั้งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นการประกันสิทธิให้เด็กได้รับสิทธิโดยตรง ทั้งด้านการอยู่รอด แล้วยังเป็นการสร้างช่องทางให้เด็กเข้าถึงสิทธิในเรื่องอื่นๆ ตามมา เป็นมาตรการให้พ่อแม่ นำเด็กเข้าสู่ระบบบริการของรัฐ เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด สามารถนำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ทั้งทางด้านสุขภาพ โภชนาการ เครื่องนุ่งห่ม และอุปกรณ์เครื่องมือในการกระตุ้นพัฒนาการเด็ก

คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบหลักการของโครงการ โดยให้เงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดที่อยู่ในครัวเรือนยากจน หรือครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจนที่เกิดขึ้นระหว่าง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึง วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ รายละเอียด ๔๐๐ บาท ต่อเดือน เป็นระยะเวลา ๑ ปี (๑๒ เดือน) โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข เป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกัน และเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดต่อเนื่องสำหรับกลุ่มเป้าหมายใหม่ในแต่ละปี โดยให้เงินอุดหนุนตั้งแต่แรกเกิดจนครบอายุ ๓ ปี (๓๖ เดือน) สำหรับเด็กที่อยู่ในครัวเรือนยากจน หรือครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจน และเพิ่มเงินอุดหนุนเป็น ๖๐๐ บาท ต่อเดือน เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นมา

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การประชุม International Conference on Universal Child Grants เป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้รัฐบาลไทย ได้นำเสนอผลการดำเนินงานสำคัญด้านการให้เงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด ซึ่งถือเป็นระบบการคุ้มครองทางสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และเป็นการลงทุนเพื่อเด็กที่มีความก้าวหน้า และประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง รวมทั้งองค์ความรู้ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ

/นักวิชาการ...

นักวิชาการ และผู้แทนจากนานาชาติ จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของประเทศไทยในอนาคตต่อไป รวมทั้งเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับการระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันในทางนโยบาย ตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงขอเสนอเรื่องดังกล่าวมาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณาแล้วขอความกรุณาได้โปรดนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยด่วน

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พร้อมด้วยคณะผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวม ๗ คน ได้เข้าร่วมการประชุม International Conference on Universal Child Grants ระหว่างวันที่ ๖ – ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอรายงานสรุปผลการเข้าร่วมการประชุม International Conference on Universal Child Grants และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๔.๑.๑ องค์การยูนิเซฟ (UNICEF) ร่วมกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) และ the Overseas Development Institute (ODI) กำหนดจัดการประชุม International Conference on Universal Child Grants ระหว่างวันที่ ๖ – ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้แทนรัฐบาล ผู้กำหนดนโยบาย นักวิจัย และผู้แทนหน่วยงานระหว่างประเทศ ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อเด็ก และความเป็นไปได้ในการให้เงินอุดหนุนเด็กแบบถ้วนหน้า

๔.๑.๒ พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พลเอก สุรศักดิ์ ศรีศักดิ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นายเสข วรรณเมธี เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ดร.สมคิด สมศรี อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้เข้าร่วมพิธีเปิดการประชุมฯ และรับฟังการปาถกฐาพิเศษ และการอภิปรายของผู้บริหารระดับสูง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับเงินอุดหนุนเด็กแบบถ้วนหน้า รวมทั้งได้หารือกับเซอร์ริชาร์ด ญอลลี ศาสตราจารย์กิตติมศักดิ์ และนักวิจัยจากสถาบันเพื่อการพัฒนางานวิจัย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์เพื่อการพัฒนา

๔.๑.๓ กิจกรรมในระหว่างการประชุมฯ มีการอภิปรายโต้เถียงเกี่ยวกับการให้เงินอุดหนุนเด็กแบบถ้วนหน้า มีการแบ่งกลุ่มย่อยเพื่ออภิปรายในหัวข้อสำคัญที่เกี่ยวข้อง อาทิ สิทธิในการคุ้มครองทางสังคมสำหรับเด็กในมุมมองของสิทธิมนุษยชน การคำนึงถึงศักดิ์ศรีและการเสียโอกาสสำหรับเด็ก นโยบายเงินอุดหนุนแบบถ้วนหน้ากับการคุ้มครองทางสังคม การกำหนดนโยบายเพื่อขจัดความยากจนและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับเด็ก นโยบายเงินอุดหนุนเด็กแบบถ้วนหน้าในมุมมองเศรษฐศาสตร์การเมืองการออกแบบ

/กิจกรรม...

กิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาความยากจนและความเป็นอยู่ของเด็ก และสิทธิประโยชน์ของเด็กพิการหรือทุพพลภาพ นอกจากนี้ ยังมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในระดับประเทศและระดับภูมิภาค ซึ่ง ดร. สมชัย จิตสุชน ผู้อำนวยการวิจัยอาวุโส สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ได้ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในภูมิภาคเอเชีย ในหัวข้อ “การแก้ไขปัญหาคะยากจนและเสี่ยงต่อความยากจนที่ยังตกหล่นจากโครงการเงินอุดหนุน เพื่อเด็กแรกเกิดในประเทศไทย”

๔.๑.๔ ในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ร่วมอภิปรายในเวทีผู้บริหารระดับสูง หัวข้อ “ถึงเวลาให้เงินอุดหนุนเด็กแบบถ้วนหน้าหรือยัง : จากบทเรียนสู่การปฏิบัติ โดยได้นำเสนอว่า ประเทศไทยกำลังเผชิญความท้าทายด้านประชากร กล่าวคือ จำนวนประชากรในวัยเด็กและวัยแรงงานมีแนวโน้มลดน้อยลงทุกปี ในขณะที่จำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ รัฐบาลไทยตระหนักถึงความสำคัญในการลงทุนในเด็ก หากเด็กไทยมีคุณภาพย่อมส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยในอนาคต ดังนั้น ในปี ๒๕๕๘ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงได้เริ่มดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โดยเด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่มีรายได้น้อย หรือรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า ๓๖,๐๐๐ บาท ต่อคน ต่อปี จะได้รับเงินอุดหนุน ๔๐๐ บาท ต่อเดือน หลังจากดำเนินโครงการเป็นเวลาหนึ่งปี รัฐบาลไทยได้ประเมินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พบว่า มีประโยชน์ต่อเด็ก กล่าวคือ เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุน จะมีภาวะโภชนาการที่ดีมีพัฒนาการสมวัยทั้งร่างกายและจิตใจ รวมทั้งช่วยบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายสำหรับครอบครัวย่างแท้จริง ขณะเดียวกันงานวิจัยของ TDRI ชี้ให้เห็นว่าค่าใช้จ่ายด้านอาหารเด็กเล็กนั้นค่อนข้างสูง และจะเพิ่มสูงขึ้นมากหากรวมค่าใช้จ่ายด้านการเลี้ยงดูและการสูญเสียรายได้จากการเลี้ยงดู รัฐบาลไทยจึงตัดสินใจขยายความคุ้มครองให้เด็กที่อยู่ในครอบครัวรายได้น้อยอายุ ๐ - ๓ ปี และเพิ่มจำนวนเงินอุดหนุนเป็น ๖๐๐ บาท ต่อเดือน ปัจจุบันมีเด็กกว่า ๖๐๐,๐๐๐ คน ในประเทศไทย ที่ได้รับเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงความท้าทายจากผลประเมินการเข้าถึงของกลุ่มเป้าหมาย คือ ยังมีเด็กตกหล่นเข้าไม่ถึงโครงการเงินอุดหนุนฯ ซึ่งอยู่ในครอบครัวที่ยากจนและเสี่ยงต่อความยากจนถึงร้อยละ ๓๐ ซึ่งรัฐบาลไทยไม่ได้นิ่งนอนใจและพยายามหาทางที่จะจัดการกับปัญหาดังกล่าวอย่างแท้จริง และกำลังพิจารณาขยายความคุ้มครองแก่เด็กให้ครอบคลุมมากขึ้น ด้วยความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ โดยขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการหารือให้มีการขยายความคุ้มครองแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยจะมีการดำเนินงาน ดังนี้ ๑) ขยายอายุเด็กจาก ๓ ปี เป็น ๖ ปี ๒) เพิ่มฐานรายได้จาก ๓๖,๐๐๐ บาท ต่อคน ต่อปี เป็น ๑๐๐,๐๐๐ บาท ต่อคน ต่อปี เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย

ในโอกาสเดียวกันนี้ พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์ และคณะผู้บริหาร ได้เดินทางไปเยี่ยมครอบครัวชาวสวิสที่รับอุปการะเด็กไทยเป็นบุตรบุญธรรม จำนวน ๒ ครอบครัว โดยเด็กไทยจากทั้งสองครอบครัวนี้เคยอยู่ในความดูแลของสถานสงเคราะห์เด็กบ้านสงขลาและสถานสงเคราะห์เด็กอ่อน

/ปากเกร็ด...

ปากเกร็ด จากการพบและพูดคุย พบว่า บุตรบุญธรรมทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่ดี มีชีวิตความเป็นอยู่ที่เหมาะสม และได้รับความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัวอย่างมาก

๔.๑.๕ ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นที่ได้รับจากการประชุมครั้งนี้ คือ ความพยายามสร้างระบบคุ้มครองทางสังคมที่ครอบคลุมให้แก่เด็ก ผ่านการอุดหนุนแบบถ้วนหน้าซึ่งถือเป็นการลดความเหลื่อมล้ำ และแก้ไขปัญหาคะยากจนของครอบครัว รวมทั้งจะทำให้เด็กได้เข้าถึงสิทธิอื่น ๆ เช่น การเข้าถึงการศึกษา การได้รับอาหารที่เพียงพอและถูกหลักโภชนาการ การมีที่อยู่อาศัย ปัจจุบันการให้เงินอุดหนุนจึงได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นทั่วโลก ซึ่งรัฐบาลส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบประกันสังคม แต่อย่างไรก็ตามประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบนโยบายการให้เงินอุดหนุนแบบถ้วนหน้า คือ ความพร้อมและบริบทของแต่ละประเทศ รวมถึงความยั่งยืนของนโยบายและการดำเนินงานด้วย

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณาแล้วเห็นควรเสนอเรื่องรายงานการเข้าร่วมการประชุม International Conference on Universal Child Grants ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และคณะ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ และขอให้นำเสนอวิทัศน์รายงานดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนันตพร กาญจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรมกิจการเด็กและเยาวชน

โทร./โทรสาร ๐ ๒๖๕๑ ๖๗๘๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dcy.intercorp@gmail.com